

Я. Ю. Ярошенко,
магістрантка

УДК 007: 304: 659.3: 621.397.13+004.738.5

Інтернет-телебачення. Учора – міф, сьогодні – реальність

У статті досліджується інтернет-телебачення, його стан та перспективи розвитку. На основі вітчизняних телеканалів розглянуто форми інтернет-мовлення та визначено подальший розвиток такого виду подачі інформації.

Ключові слова: цифрове телебачення, інтернет-телебачення, IPTV.

Актуальність теми полягає в тому, що сьогодні Інтернет став невід'ємною частиною життя, адже в мережі можливо знайти абсолютно будь-яку інформацію. Тому розвиток інтернет-журналістики, зокрема інтернет-телебачення, дуже важливий. Саме ці умови визначили необхідність провести дослідження, яке охарактеризує стан та перспективи розвитку інтернет-ТВ.

Мета і завдання: на прикладі вітчизняних телеканалів дослідити сучасний рівень інтернет-телебачення та визначити перспективи його розвитку.

Огляд наукової літератури дає змогу визначити, що питання інтернет-телебачення розглядали такі вітчизняні науковці: В. Ф. Іванов [1], Л. П. Федорчук, [2], Б. В. Потятиник [3], і їх розвідки можна використати як базові. Але вивчення особливостей формування, стану та розвитку інтернет-ТВ в Україні ґрунтовно досліджено не було. Це й стало новим у нашому дослідженні.

Ще вчора перегляд новин чи улюблених телепередач в інтернет здавався чимось фантастичним. Але стрімкий розвиток інноваційних технологій в інформаційній сфері, покликаний у першу чергу інформаційним вибухом, призвів до того, що міф став реальністю – інтернет-телебачення – це не альфа-проект, це новий вид подачі інформації.

Взагалі існування такого типу передачі даних стало можливим лише завдяки переходу на цифрове телебачення. Цифрове телебачення – це новий тип технології мовлення. Передаючи інформацію про картинку та звук в байтах, цифровий мовник може передавати набагато більше інформації кращої якості, ніж це можливо при використанні аналогових технологій. Перехід України від аналогового на цифрове мовлення був закріплений міжнародною угодою, підписаною у 2006 р. в Женеві. І вже з 2015 р. всі канали України будуть транслюватися тільки в цифровому форматі.

На лютий 2011 р. до Державного реєстру телерадіоорганізацій України внесено 23 компанії, які мають ліцензію провайдера програмної послуги з використанням технології IPTV (цифрове телебачення в мережах передачі даних за протоколом IP, нове покоління телебачення) та подана ще 21 заява про видачу ліцензії провайдера програмної послуги з використанням цієї технології.

За оцінками світових експертів, майбутнє IPTV багатообіцяюче. Причин кілька. Перша – розвиток технологій, зокрема уже невід'ємна роль комп'ютера у повсякденному житті. Лише за 5 років (2004–2009) число користувачів Інтернет в Україні зросло у 32 рази. Друга – у телевиробників з'явилась можливість передавати в реальному часі практично необмежену кількість телепрограм.

Користувачів приваблює широкий вибір можливостей застосування цифрового телевізійного контенту, який до останнього часу був практично нездійсненими на традиційному ефірному телебаченні.

«Традиційного телебачення не буде через сім-десять років, – впевнений Кім Мозес – продюсер CBS – американської телерадіомережі. Воно не зникне, воно трансформується у щось інше».

Телебачення майбутнього – це свого роду база даних, а глядач – це вільний користувач, який шукає і отримує потрібну інформацію. Інтернет-телебачення – це черговий крок розвитку інформаційного суспільства, зумовлений потребою аудиторії в оперативному висвітленні подій, а головне – у зручній формі такого висвітлення (перегляд телепрограм одночасно з постійним моніторингом інтернет-контенту). Крім того, інтернет-варіант телебачення дає реципієнту ширші можливості для зворотного зв'язку зі ЗМІ в режимі онлайн [1, 2].

Інтернет-телебачення, або як його ще називають онлайн-телебачення – це відкрита мере-

жа, у якій безліч дрібних і середніх відеовиробників пропонують авторський контент, що постійно розвивається.

І хоча пропускна здатність систем передачі сигналу далека від необхідної для транслявання повноцінної телекартинки, користувачі вже зараз мають технічну можливість дивитися потокове відео – стиснене і погіршеної якості, але цілком придатне до перегляду [4, 3].

Система інтернет-телебачення дозволяє реалізувати:

- управління пакетом підписки кожного користувача;
- захист змісту телебачення на будь-якому рівні;
- трансляцію каналів у форматі MPEG-2, MPEG-4;
- подання телевізійних програм;
- функцію реєстрації телевізійних передач;
- пошук минулих телевізійних передач для перегляду;
- функцію паузи для телеканалу в режимі реального часу;
- індивідуальний пакет телеканалів для кожного користувача.

Одним із широко відомих проєктів, який знаходиться на стадії бета-тестування, є Joost, розроблений творцями Skype і Kazaa Янусом Фрісом і Ніколасом Зенстромом. На відміну від звичайного телебачення, яке передає зображення по радіо і кабельним мережам, в Joost трансляція ведеться на основі пірингової технології. Завдяки широкосмугового з'єднання в бета-версії продукту є можливість перегляду передач ефірних, кабельних і супутникових телеканалів, що дають якісну картинку. Канали Joost виступають як плейлисти, які складені з відеофайлів зі списками передач. Повноекранний інтерфейс досить простий і зручний у застосуванні. Але якісне зображення і простота використання не є межею потенціалу: в Joost присутня можливість перегляду передач з коментарями, тобто користувач має можливість коментувати відеоролики, переглядати коментарі інших, вивіщувати рейтинги передач і привласнювати контенту теги. Онлайн-сервіс Joost має ряд конкурентів. Серед них європейський peer-to-peer сервіс інтернет-ТВ – Babelgum, який також знаходиться на стадії тестування, і швейцарський сервіс Zattoo.

Настільки високий інтерес до онлайн-телебачення пояснюється цілим рядом причин: *по-перше* – це зручність користування, *по-друге* мінімум реклами, *по-третє*, потрібну передачу можна завантажити відразу після перегляду і, нарешті, істотною роль відіграє інтерес до нових технологій.

Інтернет-мовлення може бути як «живим», так і в запису. Переваги мають обидва варіанти

[2, 2]. Для першого характерне те, що такий вид трансляції подається на сайт без будь-яких змін, тобто це абсолютно аналогічний варіант мовлення, яке можна спостерігати при аналоговому телебаченні. Переглядаючи програму «наживу», користувач може в реальному часі контактувати з продюсером програми – отримувати від нього додаткову інформацію, ставити питання учасникам програми, брати участь у вікторинах тощо. Хоча між ефірним та цифровим варіантами є деякі відмінності, але їх можна вважати відносними. *По-перше*, трансляція інтернет-варіанту має затримку в декілька секунд, що зумовлена часом конвертації сигналу, але в майбутньому ця проблема буде вирішена. *По-друге*, роздільна здатність і якість аудіовізуального потоку набагато нижча від аналогового ТВ. Другий спосіб інтернет-мовлення є дещо скорочений у порівнянні з попереднім – це розміщення на сайті конкретно визначеного матеріалу (сюжети, передачі, випуски новин тощо). З одного боку, такий підхід обмежує користувачів, бо він не дає можливості переглядати увесь обсяг відеоматеріалу, що подається у повноформатному ефірі телеканалу. Але це може повністю виправдовувати себе, адже тут використовується, наприклад, функція архіву – глядач може обрати дату і час пропущеної програми чи якогось сюжету з випуску новин і переглянути їх знову.

Продивитися ефір каналу в Інтернеті можна на сайті таких телевізійних каналів – «24», «5 канал», «Інтер», «К1», «Перший Національний», «Перший Діловий», «Перший автомобільний». Для того аби переглянути онлайн «Всесвітню службу «УТР», потрібно обов'язково завантажити медіа-плеєр, без якого трансляції не буде.

Канал «1+1» викладає в мережу свої програми – в архіві відео в рубриці новини «ТСН» можна переглянути сюжети таких підрубрик, як: «Україна», «ГЛАМУР», «Політика», «Світ», «Гроші». У рубриці «Відео» містяться анонси, фільми, серіали та програми власного виробництва каналу: «Операція краса», «Мій зможе», «Я так живу», «Холостячки», «Гроші». Також є онлайн-трансляція ефіру «1+1».

Онлайн трансляція ефіру телеканалу «News One» вмикається автоматично, коли ви заходите на сайт каналу.

Дещо обмежений формат подачі інформації ми простежуємо на сайті каналу «СТБ». В мережі можна знайти в архіві відео телепрограм, але онлайн трансляції популярного каналу немає. Подивитися пряму трансляцію «СТБ» в Інтернеті можна на медіапорталі «Jamro». Також немає можливості у користувачів Всесвітньої мережі переглянути онлайн-трансляцію на сайті каналів «Новий канал» та «ICTV».

Хоча останній має рубрику «ONLINE», але вона недоступна.

Переглянути будь-який телеканал – національний чи регіональний, дають можливість сайти онлайн-ТВ:

«<http://tv.jampo.com.ua/>» («1+1», «СТБ», «ТЕТ», «Мега», «Новий канал», «К1», «Интер», «ICTV», «НТН», «Перший Національний», «Перший автомобільний», «Тві», «QTV», «2+2», «Интер» – 14 українських телеканалів);

«<http://onlinetb.com.ua/>» («1+1», «5 канал», «Enter Film», «ICTV», «MTV Ukraine», «SHOPPING-TV», «UBC», «Гамма», «Глас», «Интер», «К1», «К2», «Канал Футбол», «2+2», «М1», «Мега», «Новий канал», «НТН», «OTV», «Перший автомобільний», «Перший Діловий», «Перший Національний», «СІТІ», «СТБ», «Тві», «ТЕТ», «Тоніс», «ТРК Україна», «Український Бізнес Канал», «УНІАН», «Спорт 1», «Спорт 2», «Спорт 3», «Футбол плюс», «QTV», «Хокей», «24», «ТРК Київ», «Рада», «Максі TV», «Star TV», «КРТ», «Чернигов», «34 канал», «Площадь», «ZIK», «Fire Music TV», «Культура», «ОК ТВ», «Вита-Тв», «Медиа-Информ», «CNL-Украина», «УРТ Мир», «UBR», «100% News», «Triolan» – 57 українських телеканалів);

«<http://tv.vnutri.info/>» («1+1», «5 канал», «Enter Film», «ICTV», «MTV Ukraine», «SHOPPING-TV», «UBC», «Гамма», «Глас», «Интер», «К1», «2+2», «М1», «Мега», «Новий канал», «НТН», «Перший Діловий», «СТБ», «Тві», «ТЕТ», «Тоніс», «УНІАН», «Спорт 1», «QTV», «Хокей», «Рада», «ZIK», «Вита-Тв», «Медиа-Информ», «CNL-Украина», «UBR», «100% News», «Triolan» – 33 українських телеканалів);

«<http://tv.a.ua/>» («1+1», «5 канал», «Enter Film», «ICTV», «MTV Ukraine», «OTV», «SHOPPING-TV», «UBC», «Гамма», «Глас», «Интер», «К1», «К2», «Канал Футбол», «КИНО(2+2)», «М1», «Мега», «Новий канал», «НТН», «OTV», «Перший автомобільний», «Перший Діловий», «Перший

Національний», «СІТІ», «СТБ», «Тві», «ТЕТ», «Тоніс», «ТРК Україна», «Український Бізнес Канал», «УНІАН» – 31 український телеканал).

Поки що кількість споживачів онлайн-телебачення та їхня частка порівняно зі споживачами інших послуг досить невелика, проте вона постійно зростає. Споживача приваблює можливість вибору контенту, який йому цікавий, а це своєю чергою дає змогу виробникам інформаційного продукту краще зрозуміти потреби глядачів, пропонувати їм додатковий телевізійний продукт, а також інші медіа-послуги.

Отже, аналізуючи контент вітчизняного телебачення, приходимо до висновку, що онлайн-ТВ, набирає популярності, адже значна кількість телеканалів мають можливість продемонструвати свої інформаційні продукти в мережі Інтернет. Поки що частка каналів, які ведуть онлайн-мовлення наживу досить незначна. Це викликано у першу чергу технологічними особливостями. Але зараз ми маємо можливість продивитися в архіві улюблену передачу провідного телеканалу. Тому, безумовно, що новий вид подачі інформації в майбутньому лише закріпить свої позиції та збільшить аудиторію, адже інтернет-ТВ – це наше майбутнє.

1. Іванов В. Ф. Сьогодення українських медіа // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2002. – Т. 7. – С. 45–51.

2. Федорчук Л. Перспективні напрямки розвитку телебачення: інтернет-ТВ // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2006. – Т. 24. – С. 193–195.

3. Потятиник В. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. / Борис Потятиник ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ф-т журналістики. – Львів : ПАІС, 2010. – 246 с.

4. Соловійов М. С. Інтернет-варіант українського телебачення: формат подачі контенту // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2009. – Т. 36. – С. 195–198.

Подано до редакції 06. 12. 2013 р.

Yarmolenko Yaroslava. Internet-television. Yesterday – myt, today – reality.

The article examines Internet-TV, its condition and prospects of development. On the base of the national television channels it is considered the forms of Internet broadcasting and it is determined the further development of such type of information coverage.

Keywords: digital TV, Internet TV, IPTV.

Ярмоленко Я. Ю. Интернет-телевидение. Вчера – миф, сегодня – реальность.

В статье исследуется интернет-телевидение, его состояние и перспективы развития. На основе отечественных телеканалов рассмотрены формы интернет-вещания и определено дальнейшее развитие такого вида подачи информации.

Ключевые слова: цифровое телевидение, интернет-телевидение, IPTV.